

Persekuce kazatelů německých baptistů na Volyni 1929 - 1938

Volýňští baptističtí kazatelé

První baptistický sbor na Volyni byl založen v Hortschtschiku v roce 1864. Později téhož roku následoval Sorotchin.

Mezi další sbory patřily Neudorf (1866), Cholosno (1875), Toporischtsch (1878), Moisejewka (1883), Nowo-Rudnja (1884), Iwanowitsch (1885), Stawetskaja-Sloboda (1898) a Rutkowsky-Chutor. Tato data pocházejí ze zprávy z roku 1906 o baptistické činnosti na Volyni.

V roce 1914 měla Volyně přibližně 40 000 až 50 000 baptistů, kteří byli začleněni asi ve dvanácti sborech.

OSUDY

německých baptistických kazatelů

Ruská Volyně, 1929-1938

Na konci 20. a na počátku 30. let 20. století, kdy vypukly v SSSR represe, sloužilo na ruské Volyni asi dvanáct německých baptistických kazatelů. Při represích vůči baptistům jako první přišli na řadu právě kazatelé. Většina z nich byla zatčena, uvězněna, vyhoštěna nebo zastřelena. Někteří uprchli nebo prostě zmizeli. Několik se podařilo dostat ven z Ruska, než byly hranice uzavřeny. Zde je seznam persekovaných německých kazatelů na Volyni. Kazatelé a jejich rodiny jsou uvedeni v pořadí podle doby jejich persekací v Rusku.

1926

Emil J. Bonikowski, Nowo Rudni

Emil Bonikowsky, Nowo Rudni, ženatý s Marií Zuzman.

Narozen 24. května 1881 v Poltanicích v Polsku. Sloužil v Hortschtschiku 1920-1923, Novo-Rudnya 1923-26. Imigroval do Kanady v červenci 1926 a sloužil sborům v Saskatchewanu. V roce 1941 odešel do důchodu a přestěhoval se do Kelowny, BC. Zemřel 20. října 1967 v Medicine Hat, AB ve věku 86 let. Rodina: manželka, Maria a 16 dětí, Erich, Oscar, Erwin, Alma, Helmut, Agnes, Frieda, Arthur, Bill (stále žijící v Kelowně)) Rubin, Harry, Alice-Lillian, Helen, Bruno, Agnes (pojmenované na památku své sestry, která zemřela jako malé dítě) a Benno. Manželka Maria se narodila 28. února 1890 v Polsku a zemřela 18. srpna 1959 na rakovinu.

1928

Eduard A. Wuerch, Cholosno

Eduard Wuerch, Cholosno, ženatý s Mathilde Wittermannovou.

Baptistický kazatel na Volyni do roku 1925. Narodil se Gnadenthalu v roce 1868. Mathilde se narodila 16. února 1881, dcera Friedricha Wittermanna ve Vancouveru, zemřela 19. března 1944. Eduard byl vzděláván v Rochesterově teologickém semináři v New Yorku v letech 1894-1899. Jeho prvním sborem byl Moisejewka, poté Neudorf v roce 1909, poté Cholosno v letech 1925 až 1928. Na podzim roku 1928 odešel do Kanady a měl sbor Ebenezer West v Springside ve Saskatchewanu, poté ve Fenwoodu ve Saskatchewanu a pak sloužil řadě sborů v západní Kanadě. V roce 1936 odešel do

důchodu a přestěhoval se do Vancouveru, BC, kde zemřel 26. června 1941. Rodina: manželka, Matilda a děti, Arthur, Bernard, Alice, Angelica (stále žijící v Oregonu) a Willie. Matilda, zemřela ve Vancouveru, BC v roce 1944.

Adolph A. Bandzmer, Mosiejewka

Adolph A. Bandzmer, Mosiejewka. Přistěhoval se do Kanady v roce 1928. Sloužil ve sborech v oblasti Michiganu a zemřel v Detroitu, MI dne 25. února 1966. Rodina: manželka: Paulina a dvanáct dětí, Tusnelda, Otto, Olga, Jonathan, Adolph, Friedrich, Arnold, Ida, Tabea, Herta, Eugen (stále žijící v Britské Kolumbii) a Erna.

1929

Johann J. Fuchs, Nowo Rudni

Johann J. Fuchs, Nowo Rudni. Zatčen 20. listopadu 1929. Vyhoštěn do gulagu na severu. Už nikdy o něm nikdo neslyšel. Manželka: Maria a čtyři děti, Richard, Friedrich, Uma a Linda, osud neznámý.

1930

Robert R. Petasch, Žitomir

Robert R. Petasch, Žitomir. Zatčen 1. prosince 1930 v Oděse v jižním Rusku během kazatelské činnosti. Byl vykázán na sever na dobu pěti let v gulagu. Osud neznámý. Rodina: manželka Adelgeida a jedna dcera Gertruda. Osud neznámý. Alice Baumbachová vzpomíná, že Adelgeida podnikla cestu na sever za svým manželem. Nic víc není známo.

Friedrich J. Baumbach, Klossin (žádná fotografie). Uprchl v letech 1930/1931. Osud neznámý. Rodina: žena a děti (jména neznámá).

1931

Friedrich A. Bandzmer, Mosiejewka

Friedrich A. Bandzmer, Mosiejewka. Zatčen 12. září 1931. Vyhoštěn do gulagu na severu na pět let. Přežil a vrátil se na Volyň v roce 1936. Poté beze stopy zmizel. Pravděpodobně byl znovu zatčen a buď zastřelen, nebo vyhoštěn. Hugo Lueck, švagr, si myslí, že byl zastřelen 6. června 1939. Manželka: Augustina a jedna dcera, osud neznámý.

1932

Abram P. Mantler, Horstschick

Abram P. Mantler, Horstschick. Zatčen 3. prosince 1932. Vyhoštěn na tři roky do vyhnanství do gulagu v Nyandoma v regionu Archangelsk. Propuštěn a připojil se ke své rodině v centrálním Rusku poblíž Stalingradu. Znovu zatčen 20. ledna 1938 a zastřelen 15. dubna 1938. Manželka: Helena a děti, Klára, Ernest, Heinrich (stále žijící v Německu) se znovu usadili v Trudarmee v Kazachstánu.

Johannes K. Wessel, Sorotschin. V roce 1932 uprchl do východního Pruska, kde sloužil v řadě sborů. V roce 1950 emigroval do Ameriky a usadil se v Milwaukee ve státě Wisconsin, kde působil jako kazatel. Zemřel 25. srpna 1973 v německém Marburgu / Lannu na dovolené. Bylo mu 73 let. Rodina: manželka Olga a 12 dětí, Oswald, Willibald, Adelheid, Adalgunde, Walfred, Waltraut, Harry, Ruhland, Friedhelm, Lydia, Werner a Ehrengard. Deset dětí stále žije. Olga zemřela 12. prosince 1982 v New Port Richey na Floridě.

1933

Reinhold F. Wuerch, Klossin

Reinhold F. Wuerch, Klossin. Reinhold sloužil v Radomyšli, byl Eduardovým synovcem. Byl také absolventem baptistického semináře v Rochesteru. Zatčen 1. dubna 1933 poté, co uprchl ze sboru v Rudkowski Futter a několik měsíců se skrýval v Radysmolu. Odsouzen na pět let tvrdé práce u Volgo-moskevského kanálu. Několik let pracoval ve vládním dřevařském táboře. V roce 1940 se znovu připojil ke své rodině v malé vesnici poblíž Omsku. Zemřel přirozenou smrtí v Dzambulu v Kazachstánu 15. prosince 1969 ve věku 86 let. Rodina: manželka Adelle a tři děti, Evald (stále žijící v Kalifornii), Maria a Wilhelm.

Gottlieb A. Wessel, Nowo Rudni. Na podzim roku 1933 uprchl do Německa a usadil se v Kasselu, kde založil misi Brücke zur Heimat. Zemřel v Německu 6. června 1987 ve věku 90 let. Rodina: manželka Pauline a tři synové Konrad, Walter a Victor.

1934

Wilhelm. R. Schmidgall, Neudorf

Wilhelm. R. Schmidgall, Neudorf. V roce 1934 uprchl do Charkova na východní Ukrajině, kde se skrýval jako noční hlídač na kolektivní farmě. Nakonec byl v roce 1936 vypátrán a zatčen a postaven před soud. Dostal pět let, ale patrně zemřel ve vězení, než mohl být rozsudek vykonán. Rodina: manželka, Karoline a sedm dětí, Wilhelm, Emilia, Luisa, Emma, Lillie, Adella a Edgar. V roce 1943 se Karoline stáhla s německou armádou a v roce 1945 byla repatriována do Beresniki na Uralu. Zemřela na tuberkulózu v roce 1952.

1936

Eduard A. Hornbacher,
Iwanowtisch/Zhitomir

Eduard A. Hornbacher, Iwanowtisch/Zhitomir. Zatčen 13. dubna 1936 a poslán na pět let do gulagu v kazašském Karlagu. Byl propuštěn a vrátil se do Žitomiru. V roce 1941 oživil sbor v Žitomiru, ve kterém sloužil, až do roku 1943, kdy ustoupil s německou armádou. V roce 1945 byl oddělen od své rodiny, když byli repatriováni do Asie. Hornbacher se během tohoto období dostal do Kanady a v roce 1967 se sešel se svou ženou v Německu. Zemřel na infarkt 20. dubna 1977. Rodina: manželka Victoria a dvě dcery Gertrude a Anneliese (obě stále žijí v Německu). Victoria zemřela v roce 1991.

Ernst S. Fritz, Cholosno

Ernst S. Fritz, Cholosno. Zatčen 9. prosince 1936 v Kirowu v jižním Rusku, kde byl na nějaký čas uvězněn. Později byl převezzen do Oděsy, souzen a odsouzen k gulagu na severu. Poslední kontakt se svou ženou byl v červnu 1941. Fritz byl předtím zatčen v roce 1932 a znovu v roce 1935. Rodina: manželka Emilie (zemřel v Leninisk-Kusnetzki na Sibiři) a tři děti, Reinhold, Delila a William. Delila a William stále žijí v Německu.

1937

Heinrich J. Baumbach, Sorotischin. Zatčen 4. června 1937 a zastřelen 19. září 1937. Rodina: manželka, Karoline a syn, Paul (stále žijící v Kanadě). Karoline zemřela v Khotinu v Černovické oblasti, v blízkosti Karpat.

Heinrich M. Mueller, misionář pro mládež na volné noze

Heinrich M. Mueller, misionář pro mládež na volné noze. Původně zatčen v prosinci 1932 a uvězněn ve vězení Žitomir na pět měsíců. Propuštěn a znovu zatčen 4. května 1934. Vyhoštěn do gulagu na baltsko-bílém mořském kanálu. Propuštěn v roce 1936 a vrátil se do Žitomiru. Znovu zatčen 25. června 1937 a zastřelen 21. listopadu 1937. Rodina: manželka Berta a adoptivní dcera Sophia uprchli do Omsku v roce 1938, kde Berta zemřela na rakovinu prsu 27. června 1953. Sophia zemřela v Omsku na Sibiři 12. prosince 2003.

Andreas A. Tasch, Blumental

Andreas A. Tasch, Blumental. Zatčen 5. června 1937 v Doněcké oblasti na východní Ukrajině, kam předtím uprchl. Předveden před soud v Kyjevě a zastřelen 19. září 1937. Rodina: manželka Marta a tři děti Valdina, Assaph a Erna, kteří byli přesídleni do Kazachstánu. Soubory NKVD obsahují dopis, který napsalo jedno z dětí z Kazachstánu KGB v Žitomiru a hledalo informace o Taschovi, ale žádná odpověď nebyla. Pravděpodobně tam všichni zemřeli.

Polská Volyně 1921 až 1940

Situace na polské Volyni byla zcela odlišná. Protože západní Volyně byla po první světové válce pod polskou kontrolou, počínaje Říšskou smlouvou v roce 1921, nedošlo ve 40. letech k žádným represím. Sbory byly otevřené a kazatelé mohli svobodně sloužit až do doby krátce poté, co 1. září 1939 napadl Hitler Polsko, ačkoli několik kazatelů před tím odešlo ze země nebo emigrovalo. Ve druhé polovině prosince a počátkem roku 1940 Němci, včetně zbývajících kazatelů, byli přesídleni do okupovaného Polska ve Warthegau. Tehdy byly sbory zavřeny.

1930

Johann Krause, Kolowert. Emigroval do Rio Grande do Sul v Brazílii v roce 1930. Zemřel v polovině 70. let v Brazílii. Rodina: manželka a děti, neznámá jména.

Wilhlem F. Tuczek, Rozyszcze

Wilhlem F. Tuczek, Rozyszcze. Přesídlen do okupovaného Polska 19. prosince 1939. Zemřel na rakovinu v Lodži 9. listopadu 1943. Rodina: manželka, Therese a sedm dětí, Reinhold, Alois, Berthold, Walter, Bruno, Engeltrude, Lily a Antoinette. Therese zemřela 18. prosince 1980 v Burnaby, B. C.

Martin M. Jeske, Lucinow

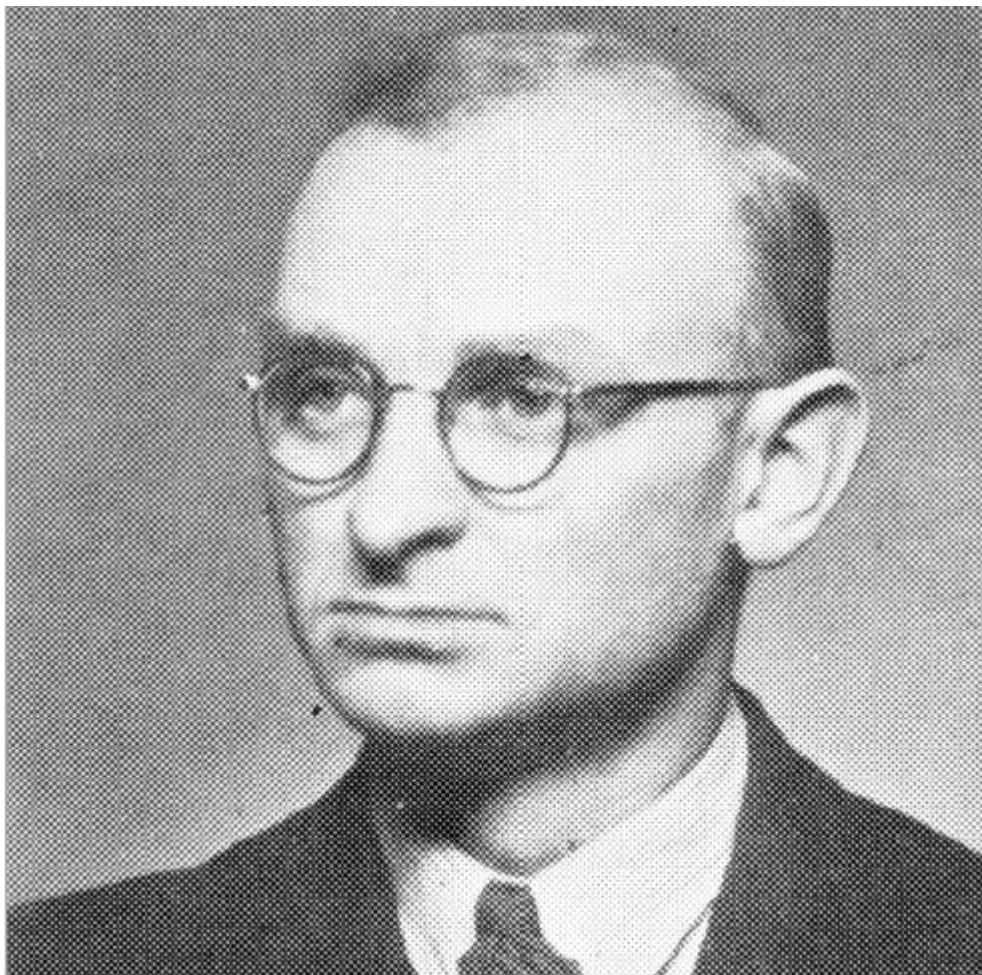
Martin M. Jeske, Lucinow. V červnu 1938 odešel do důchodu v Koristě a v prosinci 1939 se znovu usadil v okupovaném Polsku. Zemřel v Lodži 5. prosince 1941. Rodina: manželka Emilie a dvě děti Ottilie a Wilhelm.

Ferdinand Weber, Kostopol

Ferdinand Weber, Kostopol. V prosinci 1939 přesídlen do okupovaného Polska a nakonec se vydal do Německa. Zemřel v Calberlahu v Německu v roce 1974. Rodina: manželka, Adina a tři děti, Paul (zabit za druhé světové války), Emmi (stále žijící v Německu) a Dickard. Adina zemřela v roce 1969. Oženil se znovu o několik let později.

1940

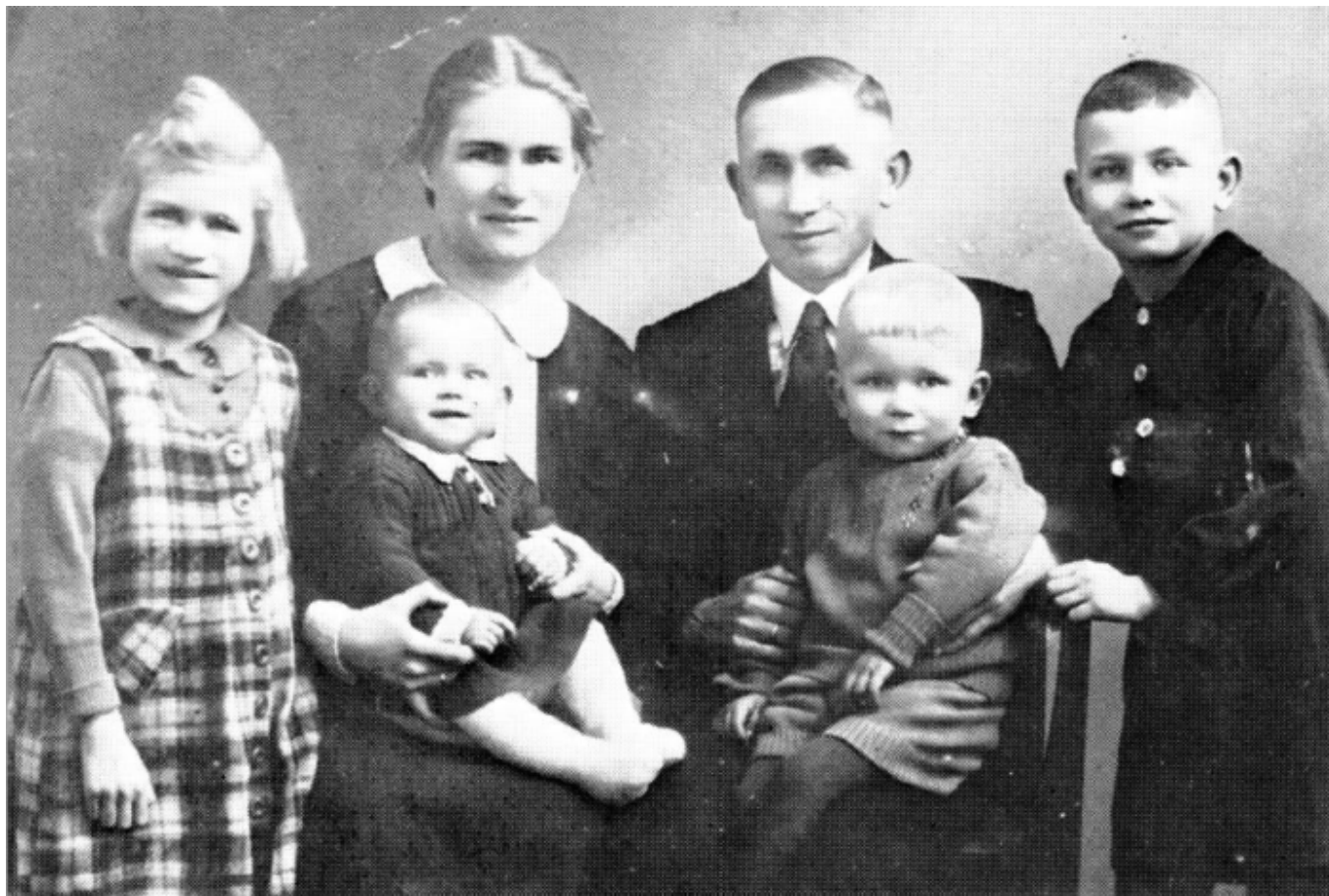

Herbert W. Hirschfeld, Lucinow

Herbert W. Hirschfeld, Lucinow. Přesídlen do okupovaného Polska v lednu 1940. Emigroval do Chicaga, IL v roce 1951. Odcházel do důchodu v roce 1976 a zemřel přirozenou smrtí v Cape Girardeau 28. prosince 2001 ve věku 92 let. Rodina: manželka, Ann (stále žijící v Tennessee), a dva synové, George a Theodore.

Adolf A. Sommerfeld, Kolowert. V lednu 1940 byl přesídlen do okupovaného Polska a později se vydal do Německa. Zemřel v Německu 19. září 1956. Rodina: manželka, Pauline a děti, Marta, Olga, Hugo (stále žijící ve Wisconsinu), Bruno a Lydia.

Robert L. Kluttig, Porozow

Robert L. Kluttig, Porozow. Přesídlen do okupovaného Polska 2. února 1940. Emigroval do Edmontonu, AB. v roce 1956. Sloužil sborům v Albertě a Britské Kolumbii až do svého odchodu do důchodu v roce 1969. Zemřel v Edmontonu, AB. 29. listopadu 1995. Rodina: manželka Olga a Christa, Siegfried a Karla (stále žijící v Albertě).

Baier, Ch.

Brandt, Peter

původem z Německa; Brandtovi synové byli později baptistickými kazateli v Německu. V Iwanowitsch sloužil min. v letech 1905-1907. Během první světové války byl uvězněn v Rusku.

Braier, L.

Fritz

sloužil v Cholosnu

Goetze, Bernard

narodil se v Pabjanice, v Polsku dne 6. dubna 1888. Ordinován v Iwanowitsch 28. srpna 1909. Sloužil v Neudorfu v letech 1909-1910, Iwanowitsch / Pulin v letech 1910-1915. Byl v ruském vězení v letech 1915-1918. Goetze přeložil Bibli do ruštiny. Přestěhoval se do Kanady v roce 1952 a tam zemřel v Kitcheneru, Ont., Dne 7. ledna 1962.

Hornbacher, Eduard

Napsal knihu Baptistická církev v Rusku - šel do semináře NAB v Sioux Falls, SD, poté v Edmontonu v roce 1968 nebo 1969, poté se vrátil do Německa, kde zemřel.

Jacksteit, Robert Julius (ženatý s Berthou Klingspornovou)

Robert se narodil v Ostpreussenu v roce 1869, syn Rudolfa Jacksteita a Amalie Dehringové. Rodina se přestěhovala na Volyn, když mu bylo 10 let. Pokřtěn byl Braierem v Neudorfu, když mu bylo 15. Sloužil 12 let v Rosyscích (?), než byl poslán na Sibiř v roce 1914; po válce sloužil před příchodem do Ameriky dva roky v Bishofswerderu a Stalluponenu v Ostpreussenu. Po nějaké době v Rochesteru v New Yorku, pak se rodina usadila v Minitonas v Manitobě v Kanadě.

Mohr, Eugen William

Narozen 11. června 1868 v Ostpreussen. Pokřtěn v Hortschtschiku v roce 1885 S. Lehmannem. Ordinován v Neudorfu v roce 1897 Lehmannem. Sloužil v Neudorfu 1897-1907. Rusové ho uvěznili v první světové válce a on zemřel v Samaře v roce 1917.

Ondra, Karl

Průkopník baptistů na Volyni, založil sbor v Neudorfu, který se stal největším baptistickým sborem na Volyni.

Tiedtke, August (ženatý s Wilhelmine Boehnertovou)

založil sbor v Iwanowitsch v roce 1885 a sloužil tam až do své smrti v roce 1897.

Wenske, Artur

Narozen 22. dubna 1887 v polské Lodži. Sloužil v Iwanowitsch 1920-1923. Zemřel 30. prosince 1944 v Lodži.

[Štěpán Křivánek](#)

Článek je součástí [Baptistické encyklopedie](#) a je průběžně doplňován a aktualizován.

Poslední aktualizace 9. 1. 2021